

Predlog programa OO DeSUS za pomoč starejšim na terenu

Program za obdobje 2023 in 2024

1. Uvod

Člani DeSUS-a se zavedamo, da problemi, povezani s starejšimi, vse bolj odločno stopajo v ospredje in želimo, da bi bilo našim upokojencem na jesen življenja čim bolj ugodno in lepo. Čas – COVID 19 – je zaznamoval starejše za daljše obdobje. Starejši se morajo prilagajati novemu načinu življenja, saj so se pogoji življenja bistveno spremenili, so težji in specifični. V omenjenem obdobju je bilo za naše starejše prebivalce mnogo storjenega na različnih področjih, smo pa že dolgo pred pomembnim spoznanjem, da mora biti še posebej zelo aktivna občina za institucionalno varstvo starejših in pomoči potrebnih. Zato dajemo velik pomen delu na terenu in tu lahko veliko naredimo člani DeSUS-a oziroma OO DeSUS, ne glede na to ali imamo občinskega svetnika ali pa tudi ne. V ospredje prihaja spoznanje, da je medgeneracijsko prostovoljno druženje način življenja in se vse bolj zavedamo, da so dolžnosti v starosti, srednjih letih in mladosti zadovoljivo opravljene samo v solidarnostnem sožitju vseh treh generacij. To pa se je treba v danih razmerah naučiti, drug drugemu postanemo učitelji in učenci za spoštovano medčloveško sožitje, za dobro razumevanje drug drugega. Vodstvu občine je potrebno predstaviti položaj in zahteve starejših in predložiti program reševanja omenjene problematike. To je malo daljši proces in v vsaki občini specifičen, vendar je tu osnova reševanja manjših potreb starejših. OO DeSUS se poveže s pripravljenimi ljudmi delati na terenu, ki je v vsakem okolju lahko drugačno, prilagaja se razmeram oz. ustvariti je potrebno pogoje za izvedbo izbranega projekta. Dobro se je povezati z DU in jim predstaviti izhodišča in predloge v zvezi z reševanjem problematike starejših občanov in njihovo kakovostno življenje. Kakovost življenja ni odvisna samo od delovanja pokojninskega in zdravstvenega sistema, ampak še od številnih drugih dejavnikov kot npr. možnosti za dolgotrajno oskrbo, aktivno vključevanje v različne dejavnosti, spoštovanje starejših in ni nujno, da se vključijo v DeSUS, lahko je sodelovanje ljubiteljsko. Dobro je, da poznamo število prebivalcev v občini in koliko % je od teh starejših od 65 let. Ugotovimo tudi oblike pomoči, ki jih določena občina zagotavlja starejšim in je dolžna po predpisih.

2. Aktivnosti, usmeritve in potrebe starejših v občini za lepše preživljanje starosti

DeSUS predlaga, da se v naslednjih dveh letih posvetimo naslednjim aktivnostim, ki se nanašajo kot pomoč za lepše preživetje starosti, seveda so te aktivnosti lahko zelo različne in primerne okolju:

SPOŠTOVANJE IN PRIJAZEN ODNOS do starejših naj bo temeljno pravilo vseh okolij. Starejši naj se počutijo zaželeni in dobrodošli (na ulici, v zdravstvenem domu, v trgovinah..).

DOM ZA STAREJŠE, dom za dnevno varstvo, za medgeneracijska srečanja. V okoljih, kjer nimajo teh pogojev in potrebe so, je potrebno vplivati na OS, da se začne načrtovati realizacija vsaj ene izmed teh. Tu podpora bo zagotovo, ne glede na pripadnost, če bo predstavitev dovolj odločna. Tu gre lahko predvsem za manjše objekte, kar se podpira v zadnjem času. Cilj naj bi bil, da bi starostniki preživljali tretje življenjsko obdobje čim bližje domačega okolja, saj so sedaj razpršeni v domovih po celi Sloveniji in tudi na Hrvaškem. Lahko DeSUS izvede tudi anketo, s pomočjo teh rezultatov, se lahko analizira stanje starejših v določeni občini in potreba po domu.

DeSUS naj bo pozoren in opominja naj tudi na naslednje:

Kako je z lokalnimi pogoji za starejše ali je dovolj parkirnih mest (tudi za invalidne osebe), ki so nadzorovana v smislu spoštovanja cestno-prometnih predpisov in pravilne uporabe parkirnih znakov za invalide.

Pločniki so pešcem dostopni glede na cestno-prometno ureditev, prehodi za ceste so označeni na ustreznih mestih. Pozimi so pločniki očiščeni snega, isto velja za ceste.

Javne površine so urejene, zelenice pokošene in očiščene, da se bodo starejši dobro počutili na sprehodih (organizacija čistilnih akcij v okolici igrišč in na poti v šolo). Košev za smeti mora biti v kraju dovolj na primernih lokacijah, postaviti velja dodatne koše za pasje iztrebke.

Urediti športne površine, zunanje in notranje, ki so namenjene tudi starejšim – določiti termine uporabe.

Mnogi imajo problem priti do zdravnika, v zdravstveno ustanovo npr. v Ljubljano, saj se bolan starostnik ne more voziti z javnimi prevoznimi sredstvi.

Predlagamo, da se sledi projektu PROSTOFER, kar se izvaja že v mnogih slovenskih občinah in povedano je, da je takšen prevoz za starejše zelo ugoden in rešuje marsikomu problem prevoza.

Prostovoljci na projektu **Starejši za starejše** so starejši in sami spadajo v bolj ogroženo skupino. Potrebno je izvajalce „pomladiti“. Zato se iščejo kontakti, telefonske številke, elektronske naslove jih ima malo, računalnika jih veliko nima in ne znajo z njim upravljati. Podobno je s pametnim telefonom. Pomembno je, da organiziramo, oziroma nadaljujemo s pridobivanjem znanja iz računalništva in spoznavanjem pametnih telefonov, za izvajalce projekta pa bo potrebno pridobiti mlajše upokojujence. Kjer projekt še ne deluje, ga je potrebno organizirati. Večjo pozornost bo potrebno polagati invalidom in se bolj poglobiti v njihove potrebe in probleme.

Za tiste, ki so doma sami in starejši je treba nekje na nivoju občine organizirati dva projekta: **krizni telefon in E oskrba TELEKOM – varni in povezani doma**. S tem bi omogočili osamljenim ali bolnim, da v izbranem času pokličejo izkušeno osebo, kjer lahko potožijo, sporočijo svojo potrebo in dobijo ustrezno strokovno pomoč. Projekt bo še potrebno na primeren način predstaviti uporabnikom, da bodo vendarle pokazali zanimanje za uporabo.

Zanimiv primer medgeneracijskega sodelovanja je projektna naloga za izbiro najlepše **novoletne voščilnice**. Projekt je že marsikje tradicionalen. Predlagamo nadgradnjo tega projekta Najlepša novoletna voščilnica in sicer z ročno napisano vsebino novoletnega voščila. Ljudje imajo veliko lepih želja in dobrih misli, ki bi jih lastnoročno napisali in podelili z drugimi.

Organizacija osrednje medgeneracijske prireditve je lahko najbolj zanimiva prireditve v občini, s tem, da se starejšim omogoči obiskati prireditve. To je srečanje predšolskih otrok, osnovnošolci in srednješolci, ki predstavijo starejšim svoj kulturni program in razstavljajo svoje izdelke in obratno predstavijo svoje dejavnosti starejši mlajšim. Predlagamo nekaj vsebine: ustno pripovedovanje starejših (zgodbe...), delavnice domače obrti, čebelarstvo, priprava medenega peciva, športna animacija MLADI – STAREJŠI, stare igre - igre našega otroštva, pripovedovanje – praznovanje Božiča nekoč...povezano z miklavževanjem,

knjižnica – bralni klubi in društva, ki predstavijo svoje delovanje. Starejši člani odbora bi lahko posredovali oziroma pripovedovali svoje življenjske izkušnje in spomine mlajšim članom odbora in tudi ostalim npr. na prireditvi.

Zanimiva je povezava starejših (ne kot DeSUS ampak DU) z OŠ in vrtcem v kraju.

Lažje se povabi babice in dedke v vrtec (ogled nastopov otrok, druženje ob igri, spremstvo otrok na različnih izletih, obiska gledališč – dogovor z DU), povabilo članov DU v vrtec ali OŠ na razstave, športne igre ITD. Menimo, da je tu pomemben zlasti vzgojni moment.

Mnogo starejših se želi izobraževati o različnih temah. Organizirati je zato potrebno v zimskem času različna predavanja in okrogle mize. Predavanja so o temah, ki so ključne za starejšo populacijo npr. medgeneracijsko sodelovanje, sožitje med generacijami, pravice starejših, invalidov, demenca informiranje o socialno varstvenih programih na območju občine in oblikah pomoči, ipd. Vključiti je potrebno srednješolce pri delu z računalnikom in pametnim telefonom. Povabiti tudi Inštitut Antona Trstenjaka za izvajanje tečajev za medgeneracijske prostovoljce in izvedbo programov za kakovostno staranje in lepše sožitje med generacijami. Starejši najbolj potrebujejo druženje ali pogovor, zato bi bilo potrebno večkrat letno organizirati druženja v obliki tako imenovanega družabništva in oblikovanje pogovornih skupin. Dobrodošlo vabilo ali projekt preko Občine. Starejše najbolj ubija samota, zato dajemo poudarek obiskom in druženjem s starejšimi in onemoglimi. Starostniki so večinoma v dopoldanskem času sami, ko so njihovi svojci v službah in so pogosto osamljeni.

Za kmečko okolje predlagamo zanimivo obliko druženja glede na to, da se mnogi starostniki še radi ukvarjajo z vrtnarstvom in gojenjem rož, bi bila lahko taka oblika organizirana oblika druženja zanimiva.

Prioritetno je potrebna **organizacija socialne oskrbe za starejše**, psiholog, pedagog, socialni delavec in gerontolog, na katere se lahko obrnejo starejši v času stiske ali potrebujejo določeno informacijo.

Nujna je tudi organizacija brezplačnega pravnega svetovanja, oziroma nudenja pravnih podukov starejšim. Svetovalnica za starejše bi lahko nudila občanom podatke, ki bi jih potrebovali in vse potrebne informacije. Dobrodošla je tudi socialnovarstvena storitev pomoč družini na domu, dovoz kvalitetne in primerne

hrane na dom, pomoč na domu pri dnevni opravi, gospodinjska pomoč povezana s pomočjo pri ohranjanju socialnih stikov.

Zdravstvo nima čakalnih vrst za starejše in naj ponuja ustrezno delovanje mreže na področju osnovne zdravstvene dejavnosti in dopolnilne programe za vzdrževanje in vračanje zdravja. V ospredju je protokol sodelovanja med Centrom za socialno delo in krajevnimi skupnostmi ter občino in protokol sodelovanja med patronažno službo, ZD in KS ter občino. Delo referenčnih ambulant je za starejše pomembno.

Vsi želimo starost preživeti v domačem okolju, ki ga poznamo in kjer se dobro počutimo. Če pomagamo drug drugemu, lahko živimo doma tudi, ko sami ne moremo v celoti skrbeti zase, ne da bi izgubili samostojnost in dostojanstvo. Ko pa tega ne bi zmogli več, pa želimo v Dom za starejše in to v domačem kraju, zaradi stikov z domačimi in zato, ker so tu naše korenine.

DeSUS je demokratična stranka starejših in ima v svojem programu pomoč starejšim, zato je torej naša PRVA DOLŽNOST vključiti se v našete dejavnosti na terenu in jih organizirati, če še ne delujejo v okolju, v katerem deluje OO DeSUS. Tudi pobude so dobrodošle. Samo iskati članstvo na tej stopnji stranke je pohvalno, vendar mnogo premalo.

Gradivo pripravila:

Milena Vrenčur, podpredsednica